

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/21/2018
Identifikačné číslo spisu: 1514202771
Dátum vydania rozhodnutia: 30.08.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Pepelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1514202771.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: BENCONT INVESTMENTS, s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 36 432 105, právne zast. JUDr. Jozef Boledovič, advokát so sídlom Úzka 578/4, Rovinka proti žalovanému: OTP Banka Slovensko, a. s., so sídlom Štúrova 5, Bratislava, IČO: 31 318 916, o zaplatenie 4 647,92,-eur s príslušenstvom zo zmenky, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 3CbZm/373/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1CoZm/58/2016-183 z 8. decembra 2016, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V ako súd prvej inštancie rozsudkom, č. k. 3CbZm/373/2014-128 z 26. mája 2016 ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz, č. k. 5Zm/57/2014-19 z 19. mája 2014 a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi k rukám jeho právneho zástupcu náhradu trov konania vo výške 430,27,-eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že súdu bol dňa 04.02.2014 doručený návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu, ktorým by súd žalovaného zaviazal na zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 4 647,92,-eur s úrokom 6% ročne od 07.08.2013 do zaplatenia, zmenkovej odmeny 15,49,-eur a náhrady trov konania. Vo svojom návrhu žalobca uviedol, že na základe zmluvy o úvere poskytol žalovaný ako veriteľ dlžníkovi: O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S., úver, ktorý bol zabezpečený vlastnou biano zmenkou vystavenou dlžníkom ako zmenkovým dlžníkom v prospech žalovaného ako pôvodného zmenkového veriteľa, v ktorej nebol vyplnený údaj o výške zmenkovej sumy a dátume splatnosti zmenky. Zmenkový dlžník udelil v dohode o vyplňovacom práve k zmenke zmenkovému veriteľovi právo na doplnenie týchto chýbajúcich údajov. Žalovaný pohľadávku z úveru postúpil spolu s indosovaním zmenky na spoločnosť BBF capital, a. s., tá postúpila pohľadávku z úveru s indosovaním zmenky na spoločnosť LICITOR factoring, s. r. o., ktorá následne opätovne postúpila pohľadávku z úveru zmluvou o postúpení pohľadávky z 18.12.2008 spolu s indosovaním zmenky na

terajšieho žalobcu. Žalobca ako zmenkový veriteľ vyplnil chýbajúce údaje zmenky a následne vyzval zmenkového dlžníka, aby sa v deň výkonu práva dostavil na miesto platenia uvedené na zmenke za účelom zaplatenia sumy a keďže tak dlžník neurobil, žalobca zaslal svojmu predchádzajúcemu indosantovi upovedomenie indosanta o nezaplatení zmenkovej sumy a dlžníkovi ako vystaviteľovi zmenky správu pre vystaviteľa o nezaplatení zmenkovej sumy.

3. Súd prvej inštancie vydal zmenkový platobný rozkaz, č. k. 5Zm/57/2014-19 z 19. mája 2014, ktorým rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi do troch dní od doručenia zmenkového platobného rozkazu zmenkovú sumu 4 647,92,-eur s 6% ročným úrokom z omeškania od 07.08.2013 do zaplatenia, zmenkovú odmenu 15,49,-eur a náhradu trov konania v celkovej výške 709,12,-eur alebo v tej istej lehote podať na súde námietky. Žalovaný v zákonnej lehote podal proti zmenkovému platobnému rozkazu námietky, v ktorých namietal primárne neexistenciu kauzálneho vzťahu zabezpečeného zmenkou medzi žalobcom a žalovaným, vedomé konanie žalobcu na škodu žalovaného pri nadobúdaní zmenky a ďalej aj nedostatočnú identifikáciu zmenky v dohode o vyplňovacom práve zapríčínujúcej neplatnosť takejto dohody, neudelenie vyplňovacieho práva žalobcovi žalovaným, ale len zmenkovým dlžníkom, námietku premlčania práva vyplniť blankozmenku, ako aj práva na zaplatenie zmenky, nepreukázanie výšky zmenkovej sumy podľa dohody o vyplňovacom práve žalobcom a zároveň aj zmeškanie lehoty na predloženie zmenky.

4. Vo vzťahu k námietkam žalovaného súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že formulár dohody o vyplňovacom práve k zmenke bol koncipovaný žalovaným, ktorý takúto dohodu v tom čase považoval za dostatočne určitú, preto jeho argument o neplatnosti dohody o vyplňovacom práve pre nedostatočnú identifikáciu blankozmenky neobstoja. Rovnako ani súd nemal pochybnosti o tom, vo vzťahu ku ktorej blankozmenke bol zmenkový veriteľ oprávnený doplniť dátum splatnosti a zmenkovú sumu. Keďže právo vyplniť blankozmenku nie je majetkovým právom, ale prejavom výkonu vlastníckeho práva a trvá, dokým je listina blankozmenkou a nároky zo zmenky s doložkou „bez trov“ sa podľa čl. I § 70 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon zmenkový a šekový“), proti indosantovi premlčujú v jednom roku odo dňa splatnosti zmenky, vyhodnotil súd aj námietky premlčania vznesené žalovaným ako nedôvodné. Neobstála ani námietka žalovaného, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal a nedoložil výšku zmenkovej sumy ním doplnenej do blankozmenky podľa dohody o vyplňovacom práve, keď takúto námietku nie je možné posudzovať podľa čl. I § 10 zákona zmenkového a šekového, keďže nespočíva v tvrdení o nedodržaní dojednania o vyplnení blankozmenky, ale v tom, že žalobca jej dodržanie nepreukázal. Žalovaný tiež namietal stratu zmenkových práv žalobcu voči nemu z dôvodu nepreukázania predloženia zmenky na platenie, súd prvej inštancie mal však za preukázané, že žalobca skutočne v zákonom určenej lehote zmenku na platenie v mieste platenia predložil a priamy dlžník zmenku nezaplatil. Od žalobcu, ktorému zákon zmenkový a šekový určuje na prezentáciu zmenky len tri pracovné dni, pritom nebolo možné spravodlivo požadovať, aby vystaviteľ zmenky znovu kontaktoval. Podľa čl. I § 17 ods. 1 zákona zmenkového a šekového žalovaný tvrdil, že terajší majiteľ zmenky (žalobca) pri nadobúdaní zmenky konal vedomo na škodu dlžníka. Súd prvej inštancie však uzavrel, že z vykonaného dokazovania nevyplýva záver o vedomosti žalobcu o možnosti využiť zmenku na škodu žalovaného v čase indosovania zmenky a o takomto úmysle žalobcu pri jej nadobúdaní. Nedbanlivosť žalobcu spočívajúca v tom, že pri vynaložení patričného úsilia mohol už pri nadobúdaní zmenky zistiť, že žalovaný je nepriamym zmenkovým dlžníkom, nepostačuje na pripustenie kauzálnych námietok. Vo vzťahu k námietke žalovaného o šikanóznom výkone práva žalobcom, keď si v rozpore s dobrými mravmi z titulu zmenky v skutočnosti uplatňuje kompenzáciu za nevyhnutné úverové pohľadávky, konajúci súd uviedol, že vzhľadom na povahu zákona zmenkového a šekového ako lex specialis by posúdenie zmenkovo-právneho vzťahu podľa § 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obč. zákonník“), resp. § 265 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov prichádzalo do úvahy len vtedy, ak by zákon zmenkový a šekový neobsahoval výslovnú úpravu, ktorou sa zneužitie práva sankcionuje. Ak majiteľ zmenky konal pri nadobúdaní zmenky vedomo na škodu dlžníka, poskytuje zákon zmenkový a šekový dlžníkovi ochranu tým, že mu umožňuje brániť sa proti zaplateniu zmenky aj námietkami, vyplývajúcimi z mimozmenkových vzťahov. Výkon práva v rozpore so zásadou ekvity je podľa čl. I § 17 ods. 1 zákona zmenkového a šekového

právne významný len v prípade, ak týmto spôsobom konal majiteľ zmenky pri jej nadobúdaní a prípadné zneužitie práva, ku ktorému došlo neskôr, už nemá na povinnosť dlžníka zmenku zaplatiť žiaden vplyv. Zmenkový záväzok je nesporný záväzok a keďže v konaní nebolo preukázané, že by z dôvodov uvedených v námietkach žalovaný nemal povinnosť zmenku zaplatiť, ponechal súd zmenkový platobný rozkaz v platnosti.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. b/, d/ a f/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“). Žalovaný považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za nedostatočne odôvodnené v časti vyhodnotenia kauzálnych námietok žalovaného ako neprípustných, keď súd uzavrel, že z vykonaného dokazovania nevyplýva vedomé konanie žalobcu na úkor žalovaného pri nadobúdaní zmeniek. Podľa názoru žalovaného žalobca vedel, že uplatnenie zmenky voči žalovanému spôsobí žalovanému škodu a s týmto vedomím zmenku nadobudol a vyplnil. Z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (žalovaný označil rozhodnutia, sp. zn. 2Obo/87/2009 a 2Obo/17/2009) vyplýva, že skutočnosť, či majiteľ zmenky konal pri jej nadobúdaní vedomo na škodu dlžníka je možné vyvodiť výlučne len z nepriamych dôkazov, ktorými sa súd prvej inštancie nezaoberal. Ďalej vytkol súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov, ktoré posudzoval len izolovane, jednotlivo, formálne, nie v ich vzájomnej súvislosti a v hlbšom kontexte. Rovnako žalovaný nepovažuje za správny právny názor prvoinštančného súdu, podľa ktorého na zmenkovo-právny vzťah nemožno aplikovať § 3 Obč. zákonníka, keďže čl. I § 17 zákona zmenkového a šekového nenahrádza a ani nelimituje súkromnoprávnu zásadu ekvity. Žalovaný zároveň označil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Obdo/19/2014 (žalovaný zrejme chcel uviesť - sp. zn. 2Obdo/19/2014, pozn. dovolacieho súdu) s poukazom na právne závery súvisiace s prejednávanou vecou v ňom vyslovené, s ktorými sa podľa názoru žalovaného súd prvej inštancie nevysporiadal, a to aj napriek jeho predloženiu žalovaným súdu už v prvoinštančnom konaní. Zákom č. 438/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k novelizácii čl. I § 17 zákona zmenkového a šekového, čím bolo umožnené žalovanému zo zmenky, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, robiť vždy majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom. Podľa názoru žalovaného sa pritom novelizácia uvedeného ustanovenia vzťahuje aj na už prebiehajúce zmenkové spory, keďže neboli prijaté žiadne prechodné ustanovenia. Je preto povinnosťou konajúceho súdu prihliadať ex offio na neprijateľné zmluvné podmienky. Súd prvej inštancie navyše nevyslovil, v akom rozsahu ponecháva zmenkový platobný rozkaz v platnosti, čo je podľa názoru žalovaného procesným pochybením vyplývajúcim z ust. § 175 ods. 4 O. s. p. Na základe uvedeného žalovaný odvolaciu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zmenkový platobný rozkaz v plnom rozsahu zruší.

6. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal vedomé konanie žalobcu na škodu žalovaného. Ďalej poukázal na tú skutočnosť, že prvotne si uplatňoval svoj nárok z postúpených pohľadávok voči konkrétnym dlžníkom a až následne, keď jeho nárok nebol uspokojený týmto spôsobom a uvedomil si účinky indosamentu, uplatnil svoje nároky zo zmenky aj voči žalovanému. Podľa jeho názoru tento spor nie je spotrebiteľským, ale zmenkovým sporom, keďže zaviazanosť zo zmenky vznikla na základe garančného účinku indosamentu a nie v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Žalobca a ani žalovaný nie sú spotrebiteľmi a ani jeden z nich nie je slabšou stranou, preto nie je na mieste dovoľávať sa právnej ochrany určenej výlučne pre spotrebiteľa ako fyzickú osobu. Keďže zmenka bola vyhotovená samotným žalovaným, ktorý ju predložil vystaviteľovi na podpis a týmto podpisom podmieňoval poskytnutie úveru, je logicky vylúčené, aby sa domáhal neplatnosti takejto zmenky, ktorú žalovaný sám predtým považoval za platnú. Preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

7. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací rozsudkom, č. k. 1CoZm/58/2016-183 z 8. decembra 2016, odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov odvolacieho konania vo výške 205,16,- eur. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej

inštalácie sa v celom rozsahu stotožňuje a v súlade s ust. § 219 ods. 2 O. s. p. na neho v podrobnostiach poukázal. Na zdôraznenie správnosti potvrdzovaného rozhodnutia ďalej konštatoval, že zmenka je bez ohľadu na jej funkciu stále dokonalým, abstraktným a skriptúrnym cenným papierom, ktorého oprávnený majiteľ nie je povinný preukazovať dôvod záväzku a ani výšku pohľadávky. Žalobca v konaní dostatočne preukázal svoj uplatnený nárok nepretržitým radom indosamentov. Rovnako mal odvolací súd za preukázané, že žalobca oprávnenne doplnil na zmenku dátum splatnosti a zmenkovú sumu. Žalobca riadne zaslal dlžníkovi výzvu na zaplatenie zmenky, ktorá ostala bez výsledku, preto bol oprávnený uplatniť nárok zo zmenky proti indosantovi. Žalovaný ako indosant pritom opomenul vylúčiť garančný účinok za zmenku. Žalobca vyplnil zmenku správne sumou, ktorá nie je v rozpore s priznanou výškou kauzálnej pohľadávky a splatnosť vyplnil v súlade s dohodou o vyplňovacom práve. Jedinou teoretickou možnou obranou zmenkového dlžníka sú kauzálne námietky, ktorých pripustenie však závisí od schopnosti dlžníka preukázať vedomé alebo hrubo nedbanlivostné konanie na škodu dlžníka zo strany majiteľa zmenky pri jej nadobúdaní. Uvedené žalovaný nepreukázal. Postup žalobcu, ktorý najprv vymáhal kauzálne pohľadávky, svedčí naopak o jeho dobromyseľnosti. Z predložených rozhodnutí Krajského súdu v Košiciach a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky žalovaným prezentované závery nevyplývajú. Pripustnosť dovolaní v žalovaným označených konaniach Najvyšší súd Slovenskej republiky vyvodil z procesného dôvodu, ktorým bolo nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu, pritom sa nezaoberal hmotnoprávnou stránkou veci. V tu posudzovanej veci sa však súd prvej inštalácie dôsledne zaoberal všetkými námietkami žalovaného. Vo vzťahu k žalovaným navrhovanej aplikácii režimu ochrany spotrebiteľa odvolací súd uviedol, že záväzok žalovaného nevznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, ale ex lege z titulu garančného účinku indosamentu. Žalovaný spotrebiteľom nie je, bolo by preto v príkrom rozpore s dobrými mravmi, ak by sa úspešne domohol ochrany príslúchajúcej spotrebiteľom. Z uvedených dôvodov žalovaným uplatnené odvolacie dôvody vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštalácie ako vecne správne potvrdil.

8. Žalovaný podal proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie. Pripustnosť dovolania žalovaný odvodzuje od ust. § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“) a ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Naplnenie dôvodu pripustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. vidí dovolateľ v nedostatočnom odôvodnení čiastkových záverov dovolaním napadnutého rozhodnutia, keďže odvolací súd sa nevysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami žalovaného a odvolací súd len zopakoval a v podrobnostiach poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštalácie. Odvolací súd zároveň nerešpektoval závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovené v rozhodnutí, sp. zn. 2Obdo/19/2014, ktoré bolo už v rámci odvolacieho konania predložené konajúcemu súdu žalovaným, a tým sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Obdo/4/2013, ktorého závery odvolací súd rovnako nezohľadnil. Podľa názoru žalovaného aj v tejto veci súdy nedostatočne odôvodnili namietané nesprávne posúdenie kauzy zo zmenky ako prostriedku na zabezpečenie záväzkov a nevenovali pozornosť námietke žalovaného o konaní žalobcu, majúcom znaky šikanózneho výkonu práv a rozporu s poctivým obchodným stykom. Povaha zmenky ako spotrebiteľskej rovnako nebola predmetom dostatočného skúmania, v dôsledku čoho sa súdy nezaoberali ani platnosťou zmenky. Zmenka má vo vzťahu k postúpenej pohľadávke povahu zabezpečovacieho prostriedku, pričom jedným z limitov riadneho uplatnenia zabezpečovacej zmenky je fakt, že sa majiteľ nesnaží jej uplatnením získať plnenie od osoby, na ktoré nemá v kauzálnom vzťahu právo. Uplatnenie zmenky voči žalovanému má teda podľa názoru žalovaného povahu zneužitia tejto zmenky na škodu žalovaného. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštalácie jednoznačne vyplýva, že žalobca sa pri nadobudnutí zmenky dopustil vedomého konania na škodu žalovaného, preto sú kauzálne námietky žalovaného prípustné. Odvolací súd námietky žalovaného vo vzťahu k absencii kauzy zmenky žiadnym spôsobom vo svojom rozhodnutí nezohľadnil. Súd prvej inštalácie podľa názoru dovolateľa nesprávne postupoval, keď za účelom zistenia prípadného vedomého konania žalobcu pri nadobúdaní zmenky na škodu žalovaného sa snažil nájsť len priamy dôkaz o takomto úmysle žalobcu, pričom dôkaz dostatočnej kvality môže a má vyplývať pre súd z množstva nepriamych dôkazov a jasných súvislostí. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Obo/87/2009 a 2Obo/17/2009. Keďže žalobca má vo svojom predmete podnikania faktoring a forfaiting, ide o osobu podnikajúcu v oblasti vymáhania dlhov, od ktorej možno očakávať zvýšenú mieru odbornej starostlivosti pri nadobúdaní

pohľadov aj zmienek, z čoho vyplýva aj skutočnosť, že v čase nadobúdania zmienek žalobca o kauzálnych okolnostiach namietaných žalovaným vedieť musel. Súd prvej inštancie podľa názoru žalovaného vyhodnotil vykonané dôkazy v rozpore s § 132 O. s. p., keď ich posudzoval izolovane, jednotlivo a formálne. Ustanovenie čl. I § 17 zákona zmenkového a šekového nenahrádza a ani nelimituje súkromnoprávnu zásadu ekvity, prejavenu napríklad v ust. § 3 Obč. zákonníka, zmenka pritom nie je právnym inštitútom vytrhnutým z kontextu právneho poriadku, požívajúcim privilegium presahovať hranice dobrých mravov v súkromnoprávných vzťahoch. Žalobca pod zámienkou zmenky uplatňuje voči žalovanému kompenzáciu nevyožiteľnosti úverových pohľadávok voči úverovým dlžníkom, a to aj napriek vedomosti o vylúčení takejto zodpovednosti na strane žalovaného a tým zneužíva inštitút zmenkového práva na získanie plnenia od žalovaného, ktoré mal vymáhať len od úverových dlžníkov. Dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu naviac môže spôsobiť, že žalobca získa totožné plnenie dva krát, pod zámienkou dvoch nezávislých titulov. Je povinnosťou súdu v každom štádiu konania bez výnimky ex offio skúmať, či jeho predmetom nie je spotrebiteľský vzťah, a preto súdy nezákonne ignorovali aj povinnosť im vyplývajúcu zo zákona posudzovať spotrebiteľskú zmluvu z pohľadu jej možnej neplatnosti. Bolo potrebné, aby konajúci súd skúmal, či dohoda o vyplňovacom práve k zmenke je dostatočne zrozumiteľná a či je vôbec platná, a to bez ohľadu na to, či uvedené namietal žalovaný a rovnako bez ohľadu na koncentračnú zásadu aj v zmenkových sporoch. Na základe novelizácie čl. I § 17 zákona zmenkového a šekového zákonom č. 438/2015 Z. z., ak je žalovaným zo zmenky ten, koho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, možno majiteľovi robiť námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom vždy. Keďže uvedená novelizácia nemá žiadne prechodné ustanovenia, je priamo aplikovateľná od jej účinnosti, teda od 23. decembra 2015. Uvedené novelizované znenie mal preto odvolací súd aplikovať a prihliadať na námietky žalovaného vznesené v doterajšom konaní. Nie je možné posudzovať platnosť zmenky osobitne podľa toho, či sa práva z nej uplatňujú voči vystaviteľovi alebo voči indosantovi. Ak je zmenka neplatná, pretože nie je vystavená v súlade s právnymi predpismi na ochranu spotrebiteľa, tak na túto neplatnosť má súd prihliadať aj v konaní, ktoré sa vedie proti indosantovi, a to aj z dôvodu, že podľa čl. I § 49 zákona zmenkového a šekového má indosant právo v prípade jej vyplatenia vymáhať od vystaviteľa zmenky (spotrebiteľa) celú sumu, ktorú zaplatil. Žalovaný považuje dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu za arbitrárne, ústavne nekonformné a nezákonné a zdôvodnenie takéhoto rozhodnutia za formalistické. Navrhuje dovolaciemu súdu, aby napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie zmenil tak, že zmenkový platobný rozkaz v celom rozsahu zruší a žalobcu zaviaže zaplatiť žalovanému náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho, ako aj dovolacieho konania.

9. K dovolaniu žalovaného doručil súdu svoje vyjadrenie žalobca. Vo vzťahu k dovolacím námietkam žalovaného uviedol, že žalovaný v dovolaní neuviedol žiaden konkrétny nesprávny procesný postup súdu, ktorým by bolo žalovanému znemožnené, aby uskutočňoval procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľom označené rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nespádajú podľa názoru žalobcu pod ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Žalovaný po doručení rozhodnutia odvolacieho súdu naviac žalovanú sumu žalobcovi zaplatil a v dovolaní nežiadal odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia. Dovolaciemu súdu preto žalobca navrhuje, aby dovolanie žalovaného odmietol.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu konajúca zamestnancom v súlade s ust. § 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

11. Dovolací súd pristúpil prioritne k posúdeniu dovolateľom namietanej vady zmätočnosti zakladajúcej prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. a dospel k záveru, že dovolacie námietky sú totožné s námietkami, ktoré už boli predmetom dovolacieho prieskumu v skôr vydaných rozhodnutiach (porovnaj rozhodnutia - sp. zn. 3Obdo/15/2017, 3Obdo/46/2017, 3Obdo/57/2017, 4Obdo/48/2017, 4Obdo/67/2017, 4Obdo/61/2017, 4Obdo/75/2017) a na záveroch v nich vyslovených zotrúva. V uvedených rozhodnutiach pritom už najvyšší súd konštatoval, že preskúvanie žalovaným

vymedzeného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ C. s. p. je v zmysle kvalitatívnej stránky dovolania (vymedzenie dovolacích dôvodov v súlade s ust. § 431 ods. 1 a 2 C. s. p.) možné iba v časti, v ktorej žalovaný namietal, že odvolací súd nepostupoval spôsobom uvedeným v zrušujúcich uzneseniach najvyššieho súdu v identickom spore a v časti, kde žalovaný namietal, že odvolací súd nesprávne a nezákonne neaplikoval ustanovenie čl. I § 17 zákona zmenkového a šekového v znení zákona č. 438/2015 Z. z., v dôsledku čoho nepripustil kauzálne námietky žalovaného.

12. Vo vzťahu k námietke žalovaného, podľa ktorej odvolací súd nepostupoval spôsobom uvedeným v ním predložených uzneseniach najvyššieho súdu, sp. zn. 2Obdo/19/2014 a 1Obdo/4/2013, dovolací súd uvádza, že uvedené rozhodnutia boli vydané v iných veciach, preto pre konajúce súdy v tejto veci neboli kasačne záväzné. Rovnako nie je možné hovoriť ani o precedenčnej záväznosti, keď o takejto záväznosti je možné polemizovať najmä v prípade publikovaných rozhodnutí vo forme judikátov, pre ktoré je významný osobitný proces v podobe ich prijatia kolégiom najvyššieho súdu a následného publikovania v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

13. Navyiac je potrebné uviesť, že v dovolateľom označených rozhodnutiach najvyššieho súdu bola prípustnosť a dôvodnosť dovolania založená na nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu nedostatočného odôvodnenia tohto rozhodnutia. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že najvyšší súd v rozhodnutí, sp. zn. 2Obdo/19/2014 vyslovil právny záver týkajúci sa hmotnoprávneho charakteru zmienek indosovaných žalovaným, toto tvrdenie je nesprávne. V uvedenom rozhodnutí najvyšší súd len podotkol, že sa mu z obsahu spisu javí, že v danom prípade by mohlo ísť o spotrebiteľskú zmenku. Neuviedol však pre nižšie súdy záväzný právny záver, že sa skutočne jedná o spotrebiteľskú zmenku, z akých dôvodov k takémuto záveru dospel a aké to vyvoláva právne následky. Najvyšší súd v druhom rozhodnutí označenom dovolateľom, sp. zn. 1Obdo/4/2013 sa o povahe zmenky vyplývajúcej zo spotrebiteľskej zmluvy, pripúšťajúcej kauzálne námietky, vôbec nezmiel. V uvedených rozhodnutiach najvyššieho súdu, na ktorých zakladá žalovaný prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania bolo zistené procesné pochybenie odvolacieho súdu, majúce za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Je však nevyhnutné konštatovať, že ide o rozhodnutia vydané v iných veciach (aj keď obdobných), v ktorých bola zistená vada zmätočnosti vzťahujúca sa však len na rozhodnutia vydané v týchto veciach, neopodstatňujúca záver o výskyte takéhoto pochybenia odvolacieho súdu aj v tu posudzovanej veci. Zároveň v týchto rozhodnutiach nebol vyslovený právny záver o spotrebiteľskom charaktere zmenky (ako tvrdí dovolateľ), preto nemohlo dôjsť ani k žalovaným namietanému porušeniu právnej istoty a legitímnych očakávaní dovolateľa.

14. Odvolací súd sa s argumentáciou žalovaného obsiahnutou v odvolaní dostatočne vysporiadal a už súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia riadne zdôvodnil, prečo nie je možné aplikovať závery (o procesnom pochybení súdu) prijaté v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Obdo/19/2014 aj v tu posudzovanej veci. Postup odvolacieho súdu vzhľadom na uvedené nemožno považovať za rozporný s právom na spravodlivý proces. Rozhodnutie, sp. zn. 1Obdo/4/2013 bolo žalovaným označené až v dovolaní, v rámci odvolacích námietok na toto rozhodnutie žalovaný nepoukázal, preto sa k nemu odvolací súd nemohol vyjadriť.

15. Za nedôvodnú vyhodnotil dovolací súd aj námietku žalovaného, týkajúcu sa nesprávneho a nezákonného aplikovania ustanovenia čl. I § 17 zmenkového a šekového zákona. Dovolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom krajský súd skonštatoval (str. 14 a 15 odôvodnenia), že žalovanému neprislúcha ochrana pred zneužívaním spotrebiteľskej zmenky, keďže záväzok žalovaného nevznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, ale vznikol ex lege z titulu garančného účinku indosamentu, ktorý žalovaný vyhotovil bez vylúčenia garancie. Keďže žalovaný sám spotrebiteľom nie je, bolo by v príkrom rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ by sa úspešne domáhal nárokov na právnu ochranu, aké prislúchajú len subjektom, ktoré sú spotrebiteľmi. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí reagoval na podstatné odvolacie námietky žalovaného, pričom za porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného (viď napr. I. ÚS 673/2014, II. ÚS

27/2008, III. ÚS 167/2013). Iba samotná skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

16. Rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa zákonné požiadavky na neho kladené v súlade s § 220 ods. 2 C. s. p. a § 387 ods. 2 C. s. p, keď odvolací súd nad rámec odkazu na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie zaujal stanovisko aj k odvolacím námietkam žalovaného a doplnil vlastnú argumentáciu zdôrazňujúcu správnosť potvrdzovaného rozhodnutia. Je pritom potrebné zdôrazniť, že odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nie je možné posudzovať izolovane (vid' napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 489/2011, III. ÚS 264/08), keďže konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacie konanie tvoria z hľadiska predmetu konania jeden celok.

17. Dovolací súd preto konštatuje, že vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/, zakladajúcu prípustnosť (ako aj dôvodnosť) dovolania nezistil. Z uvedeného dôvodu dovolanie žalovaného v tejto časti podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol.

18. Najvyšší súd ďalej posudzoval dovolanie žalovaného z pohľadu uplatneného dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

19. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p. dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

20. Podľa § 432 ods. 2 C. s. p. dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

21. Dovolateľ vymedzil prípustnosť dovolania aj na základe ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Najvyšší súd pritom už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach prijal právny záver, že ak dovolateľ v dovolaní uplatnenom pre nesprávne právne posúdenie nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil (v prípade prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené (rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 3Cdo/6/2017 zo 6. marca 2017). Zo strany dovolateľa je preto potrebné, aby konkretizoval právnu otázku riešenú odvolacím súdom spolu s uvedením riešenia aplikovaného odvolacím súdom, vysvetlil odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a uviedol, ako mala byť právna otázka vyriešená správne. K rovnakému záveru dospelo aj ďalšie rozhodnutie najvyššieho súdu, podľa ktorého, ak dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť, od ktorých rozhodnutí odvolacieho súdu predstavujúcich ustálenú súdnu prax sa odvolací súd pri riešení právnej otázky, od ktorej záviselo jeho rozhodnutie, odklonil (uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 6Cdo/149/2017 z 27. septembra 2017).

22. Z uvedeného je potom zrejmé, že je úlohou povinne právne zastúpeného dovolateľa, aby vymedzenie dovolacích dôvodov spĺňalo kvalitatívne požiadavky, ktoré dovolaciemu súdu umožnia vykonať dovolací prieskum vo veci. V prípade, ak k naplneniu týchto požiadaviek nepríde, dovolací súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania a uvedené predstavuje dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ C. s. p.

23. Žalovaný v dovolaní poukázal na dve zrušujúce uznesenia najvyššieho súdu, sp. zn. 2Obdo/19/2014 a 1Obdo/4/2013. Ako však už dovolací súd uviedol v bodoch 12 a 13 odôvodnenia tohto rozhodnutia, žalovaným označenými rozhodnutiami nebola riešená právna otázka podstatná pre rozhodnutie v tu posudzovanej veci. Predmetnými rozhodnutiami prišlo k zrušeniu rozhodnutí odvolacieho súdu, a to z procesných dôvodov, nie pre nesprávne právne posúdenie veci. Uvedené rozhodnutia potom nemôžu predstavovať rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorými sa odvolací súd pri riešení právnej otázky (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu. Inak povedané, pokiaľ predmetom uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu nebolo riešenie právnej otázky podstatnej pre rozhodnutie v tu posudzovanej veci, nemôžu byť uvedené rozhodnutia podkladom pre vyslovenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., keďže nie je zrejmé, od akého riešenia ktorej právnej otázky mal odklon dovolacieho súdu nastať.

24. Najvyšší súd vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach rovnako konštatoval, že odklon dovolacieho súdu od rozhodnutí zahraničných súdov, prípadne Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa Civilného sporového poriadku prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ C. s. p. nezakladá (viď rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 5Obdo/5/2018, 3Obdo/1/2018, 5Obdo/4/2018, 3Obdo/11/2018). Zároveň žalovaným v dovolaní označené rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2Obo/17/2009 a 2Obo/87/2009, keďže nepredstavujú rozhodnutia dovolacieho súdu, ale rozhodnutia najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, nie sú spôsobilé založiť prípustnosť dovolania žalovaného.

25. Keďže vo vzťahu k dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. nie sú dovolacie dôvody vymedzené spôsobom uvedeným v ust § 432 ods. 2 C. s. p., najvyšší súd konštatuje, že v tejto časti je potrebné dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. f/ C. s. p. odmietnuť. V časti namietajúcej vadu zmätočnosti, zakladajúcu prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., odmietol dovolací súd dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c/ C. s. p. (body 11 až 17 odôvodnenia) ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

26. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.